

Przedwzrostek

Codziennie ilustrowane pismo narodowe i katolickie

Nr. 82 bis L

Rok 65

Wtorek, dnia 9 kwietnia 1935

Wybory pod terorem w Gdańsku

Komisarz generalny R. P. interwenjował dwukrotnie w senacie gdańskim i groził konsekwencjami — Pobicie 80 Polaków — Hitlerowcy głosowali jawnie, całymi oddziałami — Księdza katolickiego zmuszono siłą do oddania głosu na hitlerowców

Gdańsk. (Tel. wł.) Wczorajsze wybory do gdańskiego Volkstagu odbyły się przy niesłychanym terrorze hitlerowców.

Hulańce bojówek hitlerowskich rozpoczęło się już w sobotę, co zmusiło komisarza gen. R. P., ministra Papée do interwencji w senacie gdańskim.

Komisarz generalny R. P. złożył senatowi oświadczenie, że dalsze akty terroru będą musiały pociągnąć za sobą daleko idące następstwa polityczne.

Z pośród dziesiątek napadów przedewszystkiem zanotować należy obicie dwóch urzędników komisariatu gen. R. P. w Gdańsku, Szagona i Kucharzkiego.

Z prowincji nadeszły do Gdańska wiadomości o niedopuszczeniu do komisji wyborczych mężów zaufania z Polskiego Komitetu Wyborczego i z partji opozycyjnych.

W szeregu miejscowości gdańskich hitlerowcy głosowali jawnie, całymi

oddziałami, przy czem głosy całego oddziału oddawał do urny ich „Führer”.

Przez ulice Gdańska przez cały

zu holen!“ (II) (w Polsce niczego się nie znalazł) (p)

NAPADY NA POLAKÓW

Gdańsk. (Tel. wł.) Według nadchodzących wiadomości z prowincji gdańskiej, zanotowano dotąd przeszło 80 pobic samych tylko Polaków, nie licząc napadów, dokonanych na socjalistów oraz centrowców.

Wywierany był również nacisk na głosujących w samych lokalach wyborczych. W miejscowości Ładekopp zmuszono do oddania głosu na listę hitlerowską katolickiego proboszcza, ks. Pirla.

Wszystkie te akty terroru spowodowały w ciągu niedzieli ponowną interwencję komisarza gen. R. P. w Gdańsku w senacie gdańskim. (p)

Pierwsze wyniki z Gdańska

Gdańsk, 7. 4., godz. 22. (Tel. w.) Według pierwszych obliczeń na hitlerowców padło około 70 proc. wszystkich oddanych głosów.

Dokładne wyniki wiadome będą dopiero po północy.

Admirał Swirski w Londynie

Londyn (PAT.) W związku z zamówieniami marynarki polskiej przybył do Londynu admirał Swirski, który przy sposobności pobytu w stolicy Wielkiej Brytanji nawiąże kontakt z admiralicją brytyjską.

Danzig — dancing

Dama: — Mój partner zaczyna pozwalać sobie na coraz bardziej dwuznaczne ruchy!

dzien przejeżdżały samochody ciężarowe z umundurowanymi członkami S. S. i S. A. Wznosili oni antypolskie okrzyki, przy czem obsada jednego z samochodów dopuściła się niesłychanej prowokacji, wołając przed domem komisariatu gen. R. P. „In Polen ist nichts

44 zwycięstwo Cambridge

Londyn. (Tel. wł.) Jedna, z najwięcej popularnych w kołach sportowych, imprez, doroczny wyścig wioślarski między osadami uniwersytetów w Oxford i Cambridge odbył się w sobotę na Tamizie. Bieg ten jest równocześnie jedną z najstarszych imprez sportowych, bowiem pierwszy raz odbył się w 1829 r. Ogółem odbył się 85 razy, z czego 44 razy wygrał Cambridge a 40 razy Oxford. Jeden raz w 1877 r. obie załogi przybyły do mety równocześnie. Tegoroczny wyścig, stanowiący równocześnie otwarcie sezonu, wygrała poraż dwunasty z rzędu, prowadząca bieg już od startu ósemką Cambridge w czasie 19:48, pozostawiając o cztery długości Oxford z czasem 20:02 sek. Niepogoda i regularne zwycięstwa Cambridge spowodowały, że publiczności przybyło na brzegi znacznie mniej niż w ub. latach.

Nagły zgon pułkownika Osmolskiego

Płk. Osmolski zmarł na udar serca w Świebodzinu, jadąc do Liberji

Poznań, 7. 4. W sobotę popołudniu wyjechał z Poznania do Liberji, via Berlin i Paryż, szef sanitarny O. K. VII, pułkownik dr. Władysław Osmolski, który wydelegowany został do Monrovi w charakterze doradcy dla spraw zdrowotności.

Pułkownik Osmolski wsiadał w Poznaniu do pociągu, idącego do Berlina. Po przebyciu granicy polsko-niemieckiej w Zbąszyniu, pułkownik Osmolski nagle zasłabł i stracił przytomność. Na niemieckiej stacji Świebodzin (Schwiebus) wyniesiono go o godz. 21-ej z wagonu i przewieziono do miejscowego szpitala. Zmarł jednak w czasie transportu.

W poniedziałek zwłoki pułk. Osmol-

skiego będą przewiezione samochodem wprost z Świebodzina do Warszawy, gdzie odbędzie się pogrzeb.

Pułk. dr. Władysław Osmolski, absolwent wydziału lekarskiego w Petersburgu, był zrazu dowódcą oficerskiej szkoły sanitarnej w Warszawie, następnie pierwszym dowódcą Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego na Bielanach pod Warszawą, a przez ostatnie dwa lata szefem sanitarnym O. K. VII Poznań. Obecnie jechał do Liberji, żeby przy tamtejszym rządzie objąć stanowisko doradcy dla spraw higieny i walki z chorobami tropikalnymi.

Wiadomość o jego nagłym zgonie wywołała wielkie wrażenia,

Pogrzeb ś. p. prof. Sobieskiego w Krakowie

Jak już donosiliśmy, w ubiegłą sobotę odbył się w Krakowie pogrzeb ś. p. profesora Wacława Sobieskiego, najświetniejszego historyka polskiego doby obecnej. Na fotografii widzimy, jak na cmentarzu rakowickim uczniewie zmarłego niosą trumnę do grobu.

Fot. A. Kolek, Kraków.

Wspaniały sukces pięściarstwa poznańskiego

Na 8 tytułów mistrzowskich Poznań zdobywa 7, Warszawa 1

Drugi dzień

WAGA LEKKA

Sipiński (Pz) i Maj (Bł). Sipiński wygrywa przez techn. k. o. w 3 kole.

WAGA PÓŁŚREDNIA

Bieniek (Śl) i Ceglarski (Lb). wygrywa Bieniek. — Misiurewicz (Pz) i Jodłowski (Kr). zwyciężył Miś — Jańczak (Wr) i Matułow (Wł). pokonał Matułow. — Seweryniak (Wr) i Kuśnierz (Bł). wygrał nieznacznie, walczący słabo Seweryniak.

WAGA ŚREDNIA

Chmielewski (Łd) i Karpiński (Wr). Zacięta walka dwóch równorzędnych wysokiej klasy zawodników na pierwszorzędnym poziomie. Pierwsze koło nieznacznie dla Karp., drugie równe, trzecie — dla Chmielew., który wygrywa nieznacznie. — Majchrzycki (Pz) i Lewandowski (Pz). Kujawiak walczy na ślepo bijąc bez obamietania i atakując zawzięcie. W pierwszym starciu lekko przeważa, w drugim już jednak góruje Majchrzycki, który w trzecim kole jest całkowicie panem sytuacji i wygrywa wysoko.

WAGA PÓŁCIĘŻKA

Wezner (Pm) zwycięża w o. — Szymura (Pz) i Leoniak (Lw). wygrywa Szymura, walczy bardzo słabo.

WAGA CIĘŻKA

Pilat (Pz) i Mizerski (Wr). zwyciężył przez k. o. w 2 kole Pilat, przyczem sędzia (p. Wiener) zbyt szybko o tem zdecydował, gdyż Mizerski wstał na 9 Choma (Pm) i Karpiński (Pz). Pomorzanie nie wie, co robić w ringu nawet bić nie umie i przegrywa do Karpińskiego.

Wyniki niedzielnych półfinałów

Półfinały, rozegrane w niedzielę o godz. 11, nie przyniosły żadnych niespodzianek. Zwyciężyli faworyci, w rezultacie, przyczem parę walk było ciekawych. Ogółem mieliśmy osiem spotkań, gdyż Mizerski zrezygnował z drugiej walki z Pilatem. Wyniki techniczne są następujące:

WAGA MUSZA

Sobkowiak (Pz) i Wieczorek (Wr). Po dwóch wyrównanych starciach z techniczną przewagą Sob. w trzecim, zwłaszcza pod koniec. Poznańczyk góruje i zasłużył wygrać. Czortek (Wr) i Szcurek (Kr). Opanowanie całkowicie od początku sytuacji Cz., walcząc doskonale, imponując bogactwem ciosów i błyskawiczną orientacją; odnosi b. wysokie zwycięstwo.

WAGA KOGUCIA

„Wirski” (Pz) i Krasnopiórow (Wł); technicznie znacznie lepszy i bardziej rutynowany Wir wypunktował wysoko rywala. — Krzemieński (Pm) i Malicki (Kr). Pomorzanie morderczem „Jewem” w żołądek przez dwa koła tak osłabił przeciwnika, że poddał się w trzecim.

WAGA PIÓRKOWA

Polus (Wr) i Misiorny (Pz). Miś i dzie do zwarcia, atakując żywiołowo i chaotycznie. Ma nieznaczna przewagę w pierwszym kole, przy drugim wyrównanym, natomiast w trzecim góruje znacznie lepszy technicznie Pol i wygrywa zasłużył. — Forlański (Wr) i Rudzki (Śl). Ślązak nie walczy już z takim temperamentem, a ponieważ nigdy nie posiadał silniejszych ciosów, ani walorów technicznych — nie też dziwnego, że nawet stosunkowo słaby For. zdołał się z nim uporać, wygrywając dzięki trzeciemu starciu.

WAGA PÓŁŚREDNIA

Misiurewicz (Pz) i Bieniek (Śl). — „Miś” walczy mądrze taktycznie, oszczędzając się przez dwa starcia, w których tylko nieznacznie góruje, a zdobywając ogromną przewagę w trzecim, przyczem powala raz Bien. na deski. Wygrywa wysoko „Miś”. — Seweryniak (Wr) i Matułow (Wł). Rutyna Sew. sprawiła, że powoli opanowywał sytuację i, w trzecim kole górował zdecydowanie, zwyciężając bezapelacyjnie.

Finały

BRAK NOWYCH SIŁ

Po dwudniowych rozgrywkach eliminacyjnych w finale znalazło się na 16 zawodników dziewięciu przedstawicieli Poznania, czterech — Warszawy, dwóch — Pomorza i tylko jeden — Łodzi. Te liczby są najlepszym dowodem ogromnej przewagi gospodarzy, która uwidoczniła się w ciągu całych mistrzostw. Jedynie rywalizowała względnie skutecznie Warszawa, natomiast zawodnicy zupełnie Łódź (za wyjątkiem Chmielewskiego) i Śląsk. Mistrzostwa nie wykryły żadnego wybitniejszego talentu, gdyż nawet Krzemieńskiego trudno uznać za specjalną rewelację, jest bowiem b. surowy, jednostronny (tylko proste z lewej) i już zmanierowany. Poza tem — sami starzy znajomi, w dodatku nie wykazujący postępów, a raczej cofanie się w pewnych wypadkach.

Drużyny ligowe na starcie

WARTA I CRACOVIA 4:0 (1:0)

Wbrew pesymistycznym oczekiwaniom licznych zwolenników zielonych, „Warta” pierwszy swój występ zaliczyć może w pełni do udanych. Jakkolwiek „Cracovia”, jak to wykazywały jej ostatnie mierne wyniki, istotnie nie zaprezentowała się najlepiej, wysokie zwycięstwo zielonych zasłużył jednak na wyróżnienie. „Warta” obok swoich technicznych walorów, wniosła na początek sezonu ligowego, wiele bojowości i szybkości do gry. Wygrana nawet w tym stosunku odpowiada przebiegowi meczu, który był dość interesujący.

Goście nie stracili nic ze swej dawnej techniki, jest to jednak wszystko z wykazanych walorów. Wybijali się jednostki, jak Pańk w obronie, Chruściński na pomocy oraz prawy skrzydłowy Zieliński. Pokazali oni szereg dobrych pociągnięć, ale tylko w polu. Pod bramką zupełnie bezradni zawodnicy wszyscy bez względu. Inaczej było tym razem w „Warcie”. Każdą był na swoim miejscu: obrona spełniła w zupełności swoje zadanie, pomoc, która grała a bez Ofierzyńskiego zadowolili do paury, po zmianie stron poprawiła się znacznie, szczególnie Danielek wykazał swoje wysokie walory. W ataku najlepszym graczem na boisku w ogóle, był Scherfke, który znow raz ponowadził atak z pełną werwą i błyskotliwością. Jemu też zawdzięczała gospodarze tak wysokie zwycięstwo. Reszta również stągnęła na wysokości zadania. Już w 11 minucie „Warta” uzyskała prowadzenie z pięknie wypracowanego ataku przez Scherfkego po zmianie stron wynik podwyższył Lis, zdobywca również trzeciej bramki. Gracz ten jednak za dużo „kiwał” i do paury dużo psuł; po zmianie stron poprawił się znacznie, wykorzystując swego partnera, Szwarcę na lewym skrzydle.

„Warta” która zawsze dzierżyła inicjatywę gry w swoim reku, często w drugiej połowie naciskała, stosując bardzo mądre taktyczne wpuszczania łączników oraz skrzydeł, łatwo sobie dających rade z pomocą przeciwnika. Szczególnie Radojewski łatwo miał słabego bardzo Mysiaka. W ostatnich 20 minutach gry, poza niezbyt licznymi wypadkami „Cracovii”, gospodarze atakowali zaciekle, lecz dopiero w ostatnich minutach gry ataki jej były coraz niebezpieczniejsze i z trudem tylko likwidowała je obrona. Szczególnie wybił się tutaj wyraźnie Pańk. W 43 minucie wreszcie Radojewski, pięknie wypuszczony przez Scherfkego, strzela czwartą i ostatnią bramkę, ustalając wynik, i tem samem zdecydowane i zasłużone zwycięstwo „zielonych”. Zawody prowadził dość słabo p. Laszkowski z Warszawy. Publiczności zebrało się około 2000 osób.

„LKS” I „WARSZAWIANKA” 2:1 (1:1)

Wczorajsze zawody ligowe zakończyły się zasłużonym zwycięstwem gospodarzy w stosunku 2:1. Do meczu obie drużyny wystąpiły w najsilniejszych składach, jednakże „LKS” okazał się drużyną lepszą. W pierwszej połowie „LKS” stałe przeważał, jednakże pech papastników prześladowa,

SPRAWNA ORGANIZACJA

Pod względem organizacyjnym cała impreza stała na bardzo wysokim poziomie, to też należy się P. O. Z. B. prawdziwe uznanie za włożoną pracę i wykazaną sprężystość. Może ma służyć wzorem jak trzeba urządzać podobne ogromne imprezy, aby wszystko szło jak w zegarku.

Również sędziowanie (za bardzo nielicznymi wyjątkami) było naogół dobre, wykazując w tej dziedzinie dużą poprawę. Najmniej fortunnie bodaj zaprezentowali się pp. Moskal i Wiener: inni — bez zarzutu.

Techniczne rezultaty walk finałowych są następujące:

WAGA MUSZA

Czortek (Wr) i Sobkowiak (Pz). Pierwsze koło wyrównane; obaj badają się, stosując okresowe wypadki. — W drugim starciu zawodnicy wal-

czą z ogromną zaciętością, przyczem siły są niemal jednakowe, przy nieznacznej przewadze technicznej Sob., a w ataku Cz. — W ostatnim kole więcej atakuje i celniej trafia Cz., w defensywie lepszy Sobkowiak i walczy czysto. Mistrzem sędziowie robią Sobkowiaka.

WAGA KOGUCIA

Krzemieński (Pm) i „Wirski” (Pz). Wygrywa w o. „Wirski” z powodu 100 gr. nadwagi Krzemieńskiego.

WAGA PIÓRKOWA

Forlański (Wr) i Polus (Wr). Obaj zrazu walczą spokojnie, rozgrzewając się porządnie dopiero pod koniec. Po pierwszym kole wyrównanym, w drugim Polus dobrze kontrując, zdobywa zdecydowaną przewagę. W ostatnim starciu Polus dalej góruje; dopiero na finiszu Forlański próbuje odrobić, lecz mu się to nie udaje. Zwycięża Polus.

WAGA LEKKA

„Kajnar” (Pz) i Sipiński (Pz). Sipiński operuje tylko lewą ręką, wobec czego „Kajnar” góruje, walcząc bardzo nieczysto, przyczem jego przewaga zaznacza się w połowie drugiego i na początku trzeciego koła. Pod koniec wspaniale finiszuje Sipiński i pomimo, że operuje tylko lewą, ma przewagę. Sędziowie dają zwycięstwo Sipińskiemu.

WAGA PÓŁŚREDNIA

Misiurewicz (Pz) i Seweryniak (Wr). Bardzo zacięta i ostrożna walka. Pierwsze koło wyrównane. W następnym częściowej i celniej trafia „Miś”, prowadzą nieznacznie. W ostatnim starciu przewaga „Miś” rośnie i pod koniec jest zdecydowana. Sew. — nieszczególny w defensywie, natomiast „Miś” lokuje szereg potężnych ciosów, wygrywając pewnie to starcie oraz całe spotkanie.

Chmielewski (Łd) i Majchrzycki (Pz). Niesłychanie zacięta walka. Majchrz. potrafił narzucić Chm. walkę w zwarciu, w której zdecydowanie górował. Przez cały czas atakował Chm., lecz Majchrz. doskonale kontrował, mając przewagę w drugim i trzecim kole, wygrywając walkę.

WAGA PÓŁCIĘŻKA

Szymura (Pz) i Wezner (Pm). Przez wszystkie starcia obrzydliwa bijatyka na b. niskim poziomie, niegodnym mistrzostw. Zwycięża niewątpliwie lepszy, lecz również b. przeciętny Szymura.

WAGA CIĘŻKA

Karpiński (Pz) i Pilat (Pz). Przez dwa starcia Karp. bronął się dzielnie. Pil. nie wysiła się naprawdę specjalnie. W trzecim Karp. dostaje cios i sędzia wylicza go.

Hokej na lodzie

P. Z. H. L. w myśl życzeń P. K. OI zredukował grupę olimpijską z 32 do 15 graczy i 17 zastępców. 16 grupy olimpijskiej wyznaczeni zostali: Stogowski, Zieliński i Ludwiczak (AZS — Poznań), W. Przędziński i Glowacki (Legia), Sokolowski (Lechia) Kasprzak, Stupnicki, „Amiszko” (Czarni), Marchewczyk, Wolkowski, A. Kowalski (Cracovia), Król (LKS), Stanisławski (Ogniisko) i Przedpełski (Warszawianka). Jako zastępcy wyznaczeni zostali z Poznania Tieling i Warmiński.

Lekka atletyka

W biegu na przełaj o mistrzostwo Łodzi na dystansie około 5000 metrów, zwyciężył Kurpesa (IKP) w czasie 15:53.8. 2) Lachen (K. E.).

W biegu pań o mistrzostwo Łodzi na trasie 1000 metrów zwyciężyła Jadwiga Wodnicka w czasie 4:39.6. 2) Głazewska (LKS) o 20 metr. za pierwszą.

Piłka nożna

Echa meczu „Pogoń” — „Garbarnia”. W Krakowie na meczu ub. niedzieli o mistrzostwo ligi. „Pogoń” — „Garbarnia” — jak podawaliśmy — sędzia usunął z boiska za brutalną grę gracza „Pogoni” Nahaczewskiego. Zgodnie z nowymi ostrzeżeniami zarządami PZPN — zarząd ligi rozpatrzył tę sprawę już wczoraj, dyskwalifikując Nahaczewskiego na dwa tygodnie poczynając od 9 bm.

Na tem samem posiedzeniu zarządu ligi ukarano naganami Niechajola i Ruesnera za zbyt ostrą grę. (PAT)

TABELA LIGOWA

Po dwóch pierwszych tygodniach gier ligowych na czoło wysunęła się „Garbarnia” z trzema punktami. — Na drugim miejscu znajdują się „Legja”, „Ruch”, „Warta” i „L. K. S.”

na manewrach

Ilustrował WIT GAWĘCKI

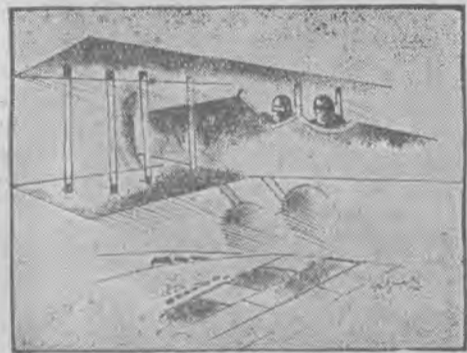
Przez cały czas zalewała mnie zła krew. Myślałem, że oszaleję i z rozpaczą zadawałem sobie pytanie: — A co będzie na prawdziwej wojnie?

Natomiast mój pilot, stary wytrawny podoficer, uśmiechał się z cierpliwą ironią w powietrzu, na ziemi zaś pocieszał mnie, pykając fajkę. Ośrylałem go do wszystkich djabłów: co on mógł wiedzieć o kłopotach obserwatora? Młodego obserwatora bez praktyki, na pierwszych w życiu manewrach!

Jego rola ograniczała się do startu i lądowania na niewielkim wprawdzie, lecz równym lotnisku i do wykłogo, bezmyślnego lotu. Przytem latać umiał z pewnością lepiej, niż niejeden piechur umie chodzić.

Mózgiem załogi byłem ja i mózgowi temu groziło właśnie szaleństwo.

Byłem jak buchalter wielkiego banku, pracujący nad stosem ksiąg i kwitów w huraganowym przeciągu. Podczas gdy pilot zdawał się drzemać za szybą ochronną w swojej kabinie,

wiatr płał mi psie figle, hulając po całej gondoli. Urywał mi głowę, dmąc z za burtę w skrajnie, owijał się dokoła moich nóg, wyrywał ze zziębniętych rąk luźne kartki meldunkowe, zabierał mapę, trzepocząc niby schwytną za nogi gęś...

Najgorsze było wstrzeliwanie artylerji.

Stała pod lasem za piaszczystą wydumą. Cel — kompleks białych kwadratów na środku poligonu, przedstawiający ośrodek oporu bataljonu piechoty — znajdował się o parę kilometrów od niej.

Przelatywałem nad baterją, zaszyfrowując po drodze depeszę z podaniem współrzędnych owego celu. — Aha: trzeba jeszcze wypuścić z pod ogona kilkadziesiąt metrów anteny. — Ach, i trzeba zapisać treść depeszy w odpowiedniej rubryce „notatnika obserwatora”, pod odpowiednią liczbą (ta buchalterja!).

Gotowe. — Ba, gotowe: od dawna latały nad naszą artylerją, jakby chodziło tylko o to, aby ją wskazać nieprzyjacielowi. I znów gnębi mnie to nieznosne pytanie: — Co byłoby na prawdziwej wojnie?

Na szczęście są to tylko manewry; mój błąd pozostał niedostrzeżony i nikt nie otwiera ognia do baterji.

Nadaje sygnał rozpoznawczy.

— Zrozumiano — odpowiada baterja.

Nadałem więc swoją depeszę.

— Zrozumiano.

— Świetnie — myślę sobie i gnam nad cel.

— Ognia! — depeszuję gorączkowo.

— Ognia! Ognia, do wszystkich djabłów — klnę głośno, bo cel wlaty mi już pod skrzydło. — Ognia — błagam rozpaczliwie, łapiąc na ślepo fruwające w kabinie kartki, mapy i ołówki, i wychylając się do połowy z wykręconą szyją.

— Ognia!

Na szczęście mój pilot skręca z własnej inicjatywy i widzę cel z boku. Nieco po-a nim wykłwita kłębek dymu. To porażka.

Zdaje mi się że jest o 400 metrów za długi i o 150 metrów w prawo. Ale już po chwili myślę że to będzie raczej 200 i 100 metrów. A może 300 i 100?

Trzeba się zdecydować: lecimy już ku baterji. Szukam na planie miejsca wybuchu (to wcale nie jest takie łatwe): zaszyfrowuję poprawkę: nadaję, notuję depeszę, notuję odpowiedź, rozglądam się, czy licho nie przyniosło jakiegos nieprzyjacielskiego myśliwca,

który mnie raz-dwa zastrzeli i — hulam znów nad cel. Uf!

— Ognia! Ognia! — trzy kreski, trzy kreski, trzy kreski.

Wiatr warjuje z radości. Szal wylazł mi z za pasa i trzepie mnie po twarzy, ołówek złamałem, a zapasowy dawno leży w ogonie samolotu. Zapomniałem w której kieszeni mam szczyrki i muszę dokazywać cudów zręczności aby go wydebyć zpod kombinezonu, a baterja strzela...

Strzela naturalnie za krótko.

Oceń odległość, znaleźć na planie, zaszyfrować, zanotować, nadać — — Pomyliłem się... Nadać powtórnie.

— No, i co?

Wykładają jakieś skomplikowane płachty. Szukam ich w mojej tabeli sygnalizacyjnej, a czas upływa. Szukam — Niema. Szukam jeszcze raz — do stu tysięcy djabłów! — Są, nareszcie:

„Baterja nie gotowa. Czekajcie więcej niż dziesięć minut.”

Czekamy. Dziesięć minut, to dziesięć minut. Takby się przynajmniej zdawało. Ale artylerja ma widocznie zegarki pośpieszne, bo po trzech minutach wyklada sygnał: „Gotowi odpowiedzieć na żądanie wstrzeliwania”.

Uprze mnie, co? I zaczyna się wszystko na nowo.

Po godzinie kręci mi się w głowie: cel, notatnik, szyr, współrzędne sygnały odległości...

Wreszcie kończy się ta zabawa i wracamy.

Naturalnie zapomniałem zwinąć anteny przed lądowaniem. Jej ciężarek omal nie zabił krowy na pastwisku, poczem z wdziękiem zawisł na jabłoni koło hangaru.

Tak bywało z artylerją. Ale i inne zadania przysparzały mi dość kłopotów, zwłaszcza gdy miałem do czynienia z oddziałami wojsk i oficerami mniej obeznanymi ze współpracą z lotnictwem.

Pamiętam naprzykład, że wróciwszy z rozpoznania jakiejś przeprawy nieprzyjaciela przez rzekę, i odnalazszy po długich poszukiwaniach dowództwo brygady kawalerji, dla której ten wywiad robiłem, zostałem zaskoczony widokiem niesamowitych sygnałów, wyłożonych długim szeregiem obok płachty rozpoznawczej, ukrytej wstydliwie pod okapem dachu wielkiej chaty.

Zrzuciłem skromnemu dowódcy obszerny meldunek i szkic. Meldunek ten był arcydziełem. Wymieniłem w nim wszystko, co widziałem i napisałem o wszystkim, czego nie widziałem (bo fakt, że nie widzi się, dajmy na to, wagonów na stacji kolejowej, jest równie ważny jak to, że widzi się kolumnę czołgów na szosie); podałem czas obserwacji i ich miejsce, kierunki marszu nieprzyjaciela, jego siły i szybkość z jaką się posuwał; podałem mnóstwo ciekawych szczegółów i na zakończenie obiecałem przysłać odbliski zdjęć, które zrobiłem.

Potem napróżno usiłowałem odgadnąć znaczenie licznych płacht sygnałowych. — Nie, z pewnością nie było takiego znaku w moich tabelach łączności. Nie dziwnego: jak się później okazało, to, co wzięłem za sygnały, było wietrzącą się pościelą. — „Nie rozumiem” — nadałem przez radio.

Pogmerali w płachtach i obok wyłożyli sygnał, że ustawią mi podchwytacz. Przyrząd ten składa się z dwóch tyczek wbitych w ziemię i sznura przeciągniętego między niemi i obciążonego na obu końcach. Do sznura przywiązany jest woreczek, zawierający rozkazy lub wiadomości. Ten sznur należy zapać na rodzaj małej kotwicy, opuszczonej z samolotu. Jeżeli podchwytacz jest dobrze ustawiony, i jeżeli pilot posiada dobre oko oraz pewną rękę, nie przedstawia to większych trudności.

Tym razem ustawiono tyczki nawprost sterty zboża.

Spróbowałem dwa razy podlecieć nisko, ale sterta wyrastała tuż przed łbem samolotu i nie można było nawet marzyć o podchwyceniu sznura.

Byłem już wtedy sztyrowany i zmę-

czony Benzyna kończyła się. Przytem trzeba było przecież wywołać fotografie i przesłać odbliski, jeżeli miały stanowić jakąkolwiek aktualną wartość.

Zażądałem przestawienia podchwytacza w inne miejsce. Przeszawili, a jakże: pod rosochatą polną gruszą (miałem szczęście do drzew owocowych) Omal nie zostawiliśmy podwozia na owej gruszy, ale sznur wisiał nadal między niedostępnymi tyczkami.

Wówczas porwała mnie szewska pasja. Nie zastanawiając się, jakie to będzie miało dla mnie następstwa, rzuciłem taki meldunek: „Jeszcze nigdy nie współpracowałem z takim niedołągą. Nie znacie kodu znaków, które mi wykładacie. Podchwytacz ustawiliśmy idjotycznie. Niech was wszyscy djabli”.

— I wróciłem na lotnisko.

Ze nie skończyło się to dla mnie kryminałem, zawdzięczałem poczuciu humoru, jakie miał dowódca owej brygady kawalerji, generał R. Mój nieuprzejmy meldunek upadł u jego nóg. Podniósł go i rozwinął. — To widocznie do pana — rzekł, podając papier adiutantowi, który kierował ustawianiem podchwytacza. I na tem się skończyło.

Myślałem, że chyba nigdy nie wykonam zadania bez błędu na tych manewrach, a w czasie wojny, gdy do wszystkich trudności dołączy się jeszcze ostrzał prawdziwych karabinów maszynowych i dział przeciwlotniczych, zginę na ciężką przy pierwszej okazji bez pożytku, w myśl maksymy mego dowódcy, że „nie sztuka jest dać się głupio zabić, ale sztuka wyjść cało i narobić przykrości przeciwnikowi”, oraz że „lepszy jest żywy cwaniak niż umarli bohater”.

Ale w przedostatnim dniu ćwiczeń zostałem właśnie „żywym cwaniakiem”. Wylecieliśmy na dalekie rozpoznanie węzła kolejowego. Zadanie ważne i skomplikowane: stwierdzić ruch na lin'ach kolejowych, odnaleźć własne dywizje oskrzydłujące nieprzyjaciela, nawiązać łączność z brygadą jazdy i t. d. Miałem tyle roboty z przygotowaniem się do tego lotu, że zapomniałem zabrać na wszelki wypadek woreczków meldunkowych. Brak

ich zauważyłem dopiero na starcie. Nie martwiłem się tem zbyt, bo nie przypuszczałem, aby zaszła potrzeba zrzucania meldunków. Okazało się, że zaszła.

Ledwie minęliśmy własne placówki, dostrzegłem na szosie kilkanaście samochodów pancernych, jadących w kierunku miejsca postoju naszego sztabu. Wydało mi się to podejrzane: w wiadomościach o dyslokacji własnych wojsk nie było nigdzie wzmianki o takiej kolumnie. Pomyślałem, że należałoby natychmiast donieść o tem dowództwu, ale z drugiej strony — miałem wyraźny rozkaz rozpocząć pracę od rozpoznania nieprzyjacielskich linii kolejowych. Nie mogłem użyć radja: odległość była zbyt duża, nie miałem czasu na zaszyfrowanie depeszy, na wywołanie stacji odbiorczej, i — co najważniejsze — nie miałbym pewności, że depesza moja zosta-

ła przyjęta. Postanowiłem więc zawrócić i zawiadomić sztab meldunkiem ciężarkowym.

Napisałem treściwie, o co chodzi, i wtedy znów przypomniałem sobie, że nie mam w czym umieścić kartki, aby zrzucić ją na ziemię.

Widać już było kwatery sztabu, gdy przyszło mi zbawcza myśl. Szybko rozsznurowałem bucik i włożywszy meldunek do środka, wyrzuciłem go za burte.

Wpadł prosto w ręce jakiegoś oficera, który bardzo się przeraził, myśląc zapewne, że omyłkowo spuściłem prawdziwą bombę.

Nie tracąc czasu, odleciałem następnie, by wykonać właściwe zadanie.

Po powrocie na lotnisko dowiedziałem się, że uratowałem grupę operacyjną: samochody, które dostrzegłem, stanowiły nieprzyjacielski zagon i nikt nie spodziewał się tu ich wypadu. Otrzymałem także mój bucik. Wewnątrz znalazłem odręczne pismo dowódcy grupy z pochwałą „za bystrą orientację i inicjatywę”.

JANUSZ MEISSNER.

KWIATY BALKONOWE

Powój

Nasturecja

NAJNOWSZE PANTOFELKI WIOSENNE Z SZAREGO NUBUŚU I AZU-
ROWEJ GIEMZY

Göring pośrednio przyznał Gdańsk Polsce

„Prawo natury”, na które powołał się Göring w swoim przemówieniu przedwyborczym, wskazuje wyraźnie, że port gdański bez zaplecza polskiego jest skazany na zagładę

Od specjalnego korespondenta „Ore-downika”

Gdańsk, 6 kwietnia.

„Następstwa tego, że Gdańszczanie odda swój głos Partii Narodowo-Socjalistycznej, — nie mogą być złe”. Tak powiada „Gauleiter” Forster w jednym ze swoich ostatnich artykułów, zamieszczonych w „Vorposten”. Tenże sam dyktator Gdańska przy tej samej sposobności pisze, że przez zwycięstwo hitlerowców „związek (Gdańska) z narodowo-socjalistycznymi Niemcami nie może być poderwany, lecz musi być bardziej jeszcze niż dotąd zacieśniony”.

Należy zatem trzeźwo patrzeć na bieg wydarzeń i wyrzucić wszelkie złudzenia, jakoby hitlerowcy pogodzili się z obecnym stanem rzeczy u ujść Wisły. Poza tem zaś nie należy wcale sądzić, że samo wcielenie Gdańska do Rzeszy jest ostatecznym celem hitlerowców. Gdyby Gdańsk wcielony został do „Reichu” Niemcy napewno nie powiedziałyby, że nie roszcza sobie żadnych pretensyj do terytoriów na wschodzie. „Raum” deutscher Zukunft („przestrzeń niemieckiej przyszłości”) obejmuje daleko więcej, niż sam Gdańsk.

Gdańsk to tylko jeden etap. Plany polityki niemieckiej przewidują zupełnie inną konfigurację granic na wschodzie. Premier Göring w Gdańsku wypowiedział się w tym względzie bardzo szczerze. „Gdańsk — powiada p. Göring — ma tylko wykazać, że jest niemiecki”. Reszta, zdaniem p. Göringa, załatwi się „prawem natury”. Lakońskie to jest, ale powiedziane zupełnie wyraźnie. Połączenie Gdańska z Rzeszą sprzeciwiałoby się wszelkim prawom natury. Port, oderwany od zaplecza, traci zupełnie swoją wartość. Złączenie z Prusami Wschodnimi Gdańsk stałby się zwykłym miastem prowincjonalnym: jego urządzenia portowe zniszczyłaby rdza, baseny portowe zamuloneby zostały przez piaski, które Wisła z sobą niesie. Nie byłoby bowiem potrzeby utrzymywać port w stanie zdolnym do przeprowadzania przeładunków. Kupiectwo mogłoby z Gdańska wyemigrować.

Taki los spotkałby Gdańsk, gdyby hasło „Zurück zum Reich” zostało zrealizowane. Nie trzeba dowodzić, że taki los Gdańska sprzeciwiałoby się wszelkim prawom natury, — niewzruszane bowiem pozostałoby jego geograficzne i naturalne warunki, które przez wieki dawały jego mieszkańcom bogactwo.

Jeśli zatem p. Göring mówi o „prawie natury”, to niewątpliwie nie ma na myśli takiego losu Gdańska, który byłby jego kompletnym upadkiem. O taką krótkowzroczność polityki niemieckiej nie należy posądzać. Jako ten „Raum” swojej przyszłości uważają Niemcy co najmniej część terytorium, które stanowi zaplecze portu gdańskiego. Tylko dążenie do takiego celu może być — oczywiście z punktu widzenia niemieckiego — uważane za zgodne z „prawami natury”. To jest koncepcja, wyznaczana przez politykę niemiecką. Tak, nie inaczej należy pojmować to, co w ub. czwartek powiedział w Gdańsku premier Göring.

Mamy więc ze strony Niemiec jasno

i wyraźnie powiedziane, do czego one dążą. Każdy rozumie, co to dla Polski oznacza. Jeśli wybory gdańskie mają być dla Niemców pewnym krokiem naprzód w realizacji ich dążeń, to my ze swej strony musimy wypowiedzieć i zdanie nasze.

Ani na chwilę nikt nie wątpi, że wybory Niemcom dadzą więcej niż 80 procent głosów. Polaków w Gdańsku jest wielu, ale tylko mniejsza ich część ma prawo głosowania. Proces usuwania z Gdańska żywiołu polskiego zaczęły zaraz po rozbiorach, trwa do dziś dziśszy. Jeśli zatem dziś zdecydowana

większość mieszkańców stanowią Niemcy, to jest to wynikiem akcji germanizacyjnej. Mamy wszelkie, nieprzedawnione prawa historyczne czynić wysiłki w kierunku zahamowania tej akcji. Naród polski musi się postarać o to, aby jego synowie mieli wstęp do Gdańska, aby im tu wolno było się osiedlać.

Posiadanie Gdańska, naturalnego portu polskiego, jest dla nas potrzebą. Gdańsk jest naturalną częścią składową naszego terytorium. Nigdy nie możemy pozwolić na to, abyśmy byli pozabawieni tych części składowych na-

szych ziem, które dla rozwoju są nam potrzebne. Rozwijający się naród polski nie może się odsuwać od morza. Nad Bałtykiem nasz stan posiadania musimy stale umacniać i powiększać. Niekoniecznie musimy nad Bałtykiem swoją pozycję ugruntowywać kosztem obcych. Najniezbędniejszym jednak minimum jest posiadanie tego, co jest naturalnie z nami, z naszym obszarem związanym. Tak związanym jest właśnie Gdańsk. Zatem bez względu na to, jaka ludność mieszka w Gdańsku — nie możemy z niego nigdy rezygnować. E. P.

Francja przygotowuje obronę swych granic

Ważne uchwały wyższego komitetu wojskowego — Wstrzymanie zwolnienia 60 tysięcy żołnierzy

Paryz. (PAT) W obradach wyższego komitetu wojskowego, który zebrał się pod przewodnictwem premiera Flandina, brał udział trzech ministrów obrony narodowej, a mianowicie Maurin, Pietri i Denain, dalej marszałek Pétain, szef sztabu generalnego Gamelin, szefowie sztabu lotniczego i marynarki, inspektor gen. obrony przeciwlotniczej oraz przedstawiciele Quai d'Orsay, mianowicie min. Laval i zastępca dyrektora departamentu spraw zagranicznych.

Jak zapewnia „Echo de Paris”, przedmiotem obrad wyższego komitetu wojskowego były przede wszystkim trzy sprawy: 1) Sprawa zatrzymania w wojsku żołnierzy, którzy w ciągu b. miesiąca mieli być zwolnieni po ukończeniu swej służby wojskowej. — 2) Sprawa biernej obrony przeciwlotniczej — 3) Sprawa klauzul technicznych, jakie należałoby przygotować, celem zastosowania w praktyce konwencji lotniczej, przewidzianej przez układy londyńskie.

Zarówno przebieg obrad jak i decyzje, powzięte na posiedzeniu komitetu, nie zostały podane do wiadomości publicznej. Wiadomym jest jednak, że uchwały, powzięte przez wyższy komitet wojskowy, miały decydujące znaczenie w czasie omawiania tych spraw na posiedzeniu rady ministrów, które odbyło się przed południem w pałacu Elizejskim pod przewodnictwem pre-

zydenta Lebruna.

Jak podaje oficjalny komunikat, rada ministrów postanowiła prowizorycznie zatrzymać w szeregach żołnierzy, którzy obecnie, po ukończeniu służby wojskowej, mieli być zwolnieni 13-go kwietnia. W ten sposób zostanie prowizorycznie zatrzymanych w wojsku około 60 tys. żołnierzy. aż do czasu, w którym przeszkolenie nowych poborowych zostanie posunięte naprzód. Zatrzymani obecnie w szeregach żołnierze zostaną zwolnieni najpóźniej 14 lipca. Będą oni użyć do strzeżenia granic i

do organizacji obrony terytorium francuskiego.

Z granicy niemiecko - francuskiej

Paryz. (PAT) Ze Strasburga donoszą: „Journal d'Alsace et de Lorraine” podaje, że na niemieckim brzegu Renu między Rhinau a Marckolsheim zostały umieszczone potężne reflektory, które przez całą noc oświetlały brzeg francuski.

Redakcja „L'Humanité” zamieszana w aferę szpiegowską

Paryz. (PAT) W redakcji komunistycznego dziennika „L'Humanité” przeprowadzono rewizję, trwającą trzy godziny, w poszukiwaniu pewnego listu w związku z aferą szpiegowską. Władze sądowe odmówiły udzielenia jakiegokolwiek informacji w sprawie znalezionych podczas rewizji dokumentów. Słychać jednakże, iż poszukiwanego listu nie wykryto.

Paryz. (PAT) Rewizja w komunistycznej „Humanité” spowodowana została znalezieniem listu pochodzącego od tej redakcji, w którym żąda się od pewnego robotnika fabryki maszyn gazowych udzielenia informacji, dotyczących obrony narodowej. Nadawca tego listu podczas przesłuchania o-

świadczył, iż nic mu w tej sprawie nie wiadomo.

Paryz. (PAT) Rewizja, dokonana w redakcji „Humanité”, pozostawała w związku z dochodzeniami prowadzonymi w sprawie afery szpiegowskiej, w której zamieszany był robotnik w fabryce maszyn przeciwgazowych, René Besson. Prokuratura w Brioude zarządziła rewizję na skutek listu, wystosowanego przez redakcję „Humanité” do René Besson, w którym komunistyczny organ domagał się pewnych informacji, dotyczących obrony państwa. Rewizja trwała przez trzy godziny. Sedzia śledczy przekazał rezultaty swoich dochodzeń prokuraturze w Brioude.

Ponure ślady wojenne z przed 20 lat

21 zwłok żołnierzy niemieckich w zapomnianym podkopie

Paryz. (Tel. wł.) W istniejącym jeszcze od czasów wojny światowej podkopie saperskim w lesie pod La Marlière, na południo-zachód od Amiens, znaleziono zwłoki 20 żołnierzy niemieckich oraz jednego oficera. Zawiadomiono o tem wydział dla konserwacji grobów, zabezpieczony miejsce i okolice w promieniu stu metrów. Zwłoki żołnierzy, po dokładnym przeszukaniu zawartości kieszeni i plecaków, pochowano na niemieckim cmentarzu wojennym w Manicourt. Oficera i kilku żołnierzy

zastano w pozycji stojącej, przyczem oficer trzymał w palcach gwizdek szkapłowy, jakby chciał zaalarmować swój oddział przed groźącym atakiem. Na zwłokach dobrze jeszcze zachowały się części skórzane, broń oraz kaski stalowe. W plecakach znaleziono listy i pocztówki, datowane z 1915 roku oraz różne drobniaki np. metalowy znaczek ewidencyjny z napisem „Dresden. Maks Wagner. Windmühlenstrasse. 31 7 90 I (lub może VI) Bat. Grenadier Reg 100.”

Spór włosko-abisyński

Genewa. (PAT) Abisynia ponownie zwróciła się do Ligi Narodów, domagając się rozpatrzenia sporu jej z Włochami przez Radę Ligi w dniu 15 kwietnia.

Katastrofa samolotu komunikacyjnego

Berlin. (Tel. wł.) Wczoraj po południu uległ katastrofie holenderski samolot komunikacyjny Praga — Amsterdam. Wypadek wydarzył się podczas

przymusowego lądowania o godz. 15 pod Brilon koło Kassel. Zginęło dwóch pasażerów oraz pilot i mechanik.

Nie będzie Żydów na Olimpiadzie

Tel. Aviv. (PAT) Zarząd światowego związku „Maccabi” zdecydował zabronić wszystkim zawodnikom, należącym do „Maccabi” startowania w igrzyskach olimpijskich 1936 r. w Berlinie.

Wczoraj odbyły się wybory do sejmiku gdańskiego

Ogromne nateżenie agitacji hitlerowskiej — Min. Goebbels na trybunie

Gdańsk. (Tel. wł.) Onegdajszą sobota była ostatnim dniem walki przedwyborczej, prowadzonej przez wszystkie partie i ugrupowania przed dzisiejszymi wyborami do senatu gdańskiego.

Jak już informowaliśmy, szczególnie krzykliwą była propaganda hitlerowców, którzy codziennie organizowali wielkie manifestacje, na które przybywali z Niemiec przywódcy ruchu narodowo-socjalistycznego oraz ministrowie Rzeszy.

W sobotę przybył sam minister propagandy Goebbels. Przywiózł „pозdrowienia z kraju”. Przemawiał w Neu-

teich i wieczorem w Gdańsku. Jak wszyscy jego koledzy, tak też i on przemawiał z dużą pewnością siebie, nie gardząc wicelowymi efektami. Najlepiej świadczy o tem powiedzenie: „Kto opowiada się za Hitlerem — jest za Niemcami, kto zaś jest za Niemcami — opowiada się za Hitlerem”. Albo powiedzenie pod adresem Francji, po uprzednio uczynionym ukłonem w stronę Polski i podkreśleniu wartości sojuszu z nią: „My nie grozimy Francji, ale też nie pozwolimy sobie grozić”.

Napreżenie przedwyborcze zostało doprowadzone do punktu kulminacyjnego,

Adres redakcji i administracji w Łodzi
telefon redakcji i administracji 173-53
Piotrkowska 91
Godziny przyjęć dla interesentów
od 10 - 12

Tego jeszcze w niepodległej Polsce nie było!

Chrześcijańskie dzieci świętują sabbat!!

Niespotykany wypadek w Andrzejewie

Łódź, 6 kwietnia.

Ten niebywały w dziejach polskiego szkolnictwa wypadek zdarzył się w Andrzejewie koło Łodzi. Nauczycielstwo zapowiedziało dzieciom z pierwszego oddziału tamtejszej szkoły powszechnej Nr. 1, aby poczynając od 6 kwietnia w soboty do szkoły nie przychodzili, gdyż teraz sobota będzie obok niedzieli dniem wolnym od nauki. Zgodnie z tą zapowiedzią w sobotę lekcji w pierwszym oddziale nie było. Mimo, że przymus świętowania sabbatu przez diatwę chrześcijańską jest wypadkiem niebywałym, gdy w piątek odbywało się zebranie Komitetu Rodzicielskiego, sprawy tej na porządku dziennym nie było; widocznie kierownik szkoły p. Wachnik obawiał się sprzeciwu ze strony rodziców. Jednakże członkowie Komitetu Rodzicielskiego, poinformowani przez swe dzieci, sami tę sprawę podnieśli i wówczas wyszły na jaw rewelacyjne szczegóły.

Oto szkoła powszechna nr. 1 w Andrzejewie, licząca ogółem około 470 uczniów, w tej liczbie ma około 20 procent żydów. Jednakże dzieci żydowskie w starszych oddziałach są stosunkowo nieliczne, natomiast w pierwszym oddziale jest ich blisko 35 procent. Gdy przed kilku tygodniami był tu inspektor szkolny, zwrócił on uwagę na brak wielu dzieci. Wówczas kierownictwo szkoły wyjaśniło, że zwykle w soboty część dzieci żydowskich nie przychodzi. Wobec tego inspektor zarządził, aby w soboty lekcji nie odbywać, a godziny lekcyjne z soboty przenieść na pozostałe dni w tygodniu.

Wytworzyła się zatem niebywała sytuacja; dlatego, że trzecia część dzieci nie chce do szkoły w sobotę uczęszczać, pozostałe blisko 70 proc. dziatwy zmuszono również do świętowania. Diatwa chrześcijańska świętuje żydowską sobotę, bo żydzi nie chcą wówczas posyłać swych dzieci do szkoły! Dzieje się to nie w Palestynie czy Biro-Bidżanie, lecz w niepodległej Polsce!

Gdy się o tem rodzice-chrześcijańskie dowiedzieli, oburzenie ich nie miało granic.

Trzeba dodać, że dzieci żydowskie w szkole tej mają za sobą bardzo ciekawą przeszłość. Oto, gdy rok temu w szkole powszechnej nr. 1 w Andrzejewie wybuchł strajk dzieci z powodu hakatystycznych i hitlerowskich wyczynów jednego z nauczycieli, niejakiego Krampitz'a, jedynie żydzi posyłałi swe dzieci do szkoły nadal — jak bowiem walka o polskość w polskiej szkole nie nie obchodziła — dziś zaś władze szkolne, idąc na rękę takim właśnie „obywatełom”, wprowadzają świętowanie soboty dla całej diatwy!

Wypadek ten jest tak jaskrawy, niecodzienny i oburzający, że cała ludność miejscowa, bez względu na to, czy kto ma dzieci w wieku szkolnym i do szkoły je posyła, czy nie, jest tem do głębi poruszona. Za swej strony zapytujemy, czy Kuratorjum Łódzkiego Okręgu Szkolnego wie o tych wyczynach podległych sobie dygnitarzy i czy pochwała aż tak daleko posunięta uległość wobec żydowskiej mniejszości? A następnie, czy dzieje się to na mocy okólnika Ministerstwa Wyznań Religij-

nych i Oświecenia Publicznego, jeżeli zaś tak, to co o tem sądzi wiceminister ks. Żongolowiec? Czy jest on zwolennikiem świętowania przez chrześcijańskie dzieci starozakonnego sabbatu? h.

Wpadł pod samochód

Łódź, 7. 4. W Chocianowicach wpadł pod jadący samochód z Kalisza 22-letni Józef Wierchowski z Łodzi (zamieszkały przy ul. Janowskiej 22). Odniósł on połamanie żeber i ręk.

Nieszczęśliwy wypadek trzech kobiet

Łódź, 7. 4. W mieszkaniu Antoniny Staszewskiej przy ul. Pancerniej nr. 28, podczas rozpalania ognia, zapaliła się nafta. Poparzona została Staszewska i jej dwie córki Aniela i Zofia. Wszystkie trzy kobiety przewieziono do szpitala.

Bandycki napad na zagrodę

Łódź, 7. 4. W Sulkach na zagrodę Piotra Rzepeckiego dokonali napadu trzej bandyci, którzy kilku strzałami z rewolweru zabili syna gospodarza 36-letniego Stanisława i zranili żonę. Następnie dokonali rabunku i zbiegli.

Nożownik padł ofiarą noża

Łódź, 7. 4. Podczas krwawej bójki przy ul. Limanowskiego został ciężko poraniony zawodowy nożownik 26-letni Adam Kurek. Przebito mu pierś i brzuch.

Zastrzelony przy kradzieży węgla

Łódź, 7. 4. W pobliżu stacji Radwan na pociąg, zdążający do Łodzi, napadło kilku osobników i zaczęło zrzucić węgiel. Strażnik kolejowy dał strzał na przestrożę, a następnie strzelił do jednego z osobników, którego trafił.

Ranny spadł pod koła pociągu i poniósł śmierć na miejscu. Po przejściu pociągu znaleziono trupa, którym okazał się 28-letni Czesław Augustyniak z Radwan. Za zbiegłymi rabusiami rozpoczęto poszukiwania.

Taki jest los bezrobotnego

Łódź, 7. 4. W mieszkaniu przy ul. Niskiej 11 pozabawił się życia przez przecięcie sobie krtani brzytwa, bezrobotny 44-letni Stefan Wnukowski. Powodem samobójstwa był brak środków do życia.

Kronika Kalisza

Komitet turystyczny w Kaliszu. W sali magistratu odbyło się zebranie, na którym powołano do życia w Kaliszu komitet turystyczny w składzie: ks. prałat Sobczyński, prezydent Sulistowski, prof. Nowosielski, prof. Kwiatkowski, mac. Kowalewski i referent magistratu Kubik. Komitet będzie miał za zadanie propagację turystyki oraz liczne uupiększenie i estetyczny wystrój miasta.

Z Rocznicy Obywatelskiej. Na odbytym walewnym zebraniu członków Resursy Obywatelskiej wybrany został zarząd w osobach pp.: F. Karśnickiego pulk. Szostowskiego, sędziego Trepiki, Wyganowskiego, prof. Zarnackiego i ppłk. Zielińskiego. Do komisji rewizyjnej pp. Ciszewski, Marks i Załuski.

Występ Ordońki i Szyma. W dniu 10 bm. w sali kaliskiego teatru wystąpią Hanka Ordońska i Igo Szym.

Zaczynamy remontować gmach sądu okręgowego. Zapowiedź przystąpienia do remontu gmachu sądu okręgowego zaczęła się urzeczywistniać. Przystąpiono już do zrywania tynku nazwaną gmachu, a niehawem rozpoczęto się gruntowne restaurowanie hudyńku wewnątrz oraz niezbędna przebudowa gmachu.

Śmierć na żydowskim weselu

Zawałił się balkon, a z nim weselni goście — Jedna osoba zabita i kilka ciężko rannych

Łódź, 7. 4. Wczoraj o godz. 1.30 w nocy w domu p. Libkinda przy ulicy 11 Listopada nr. 28 w czasie żydowskiego wesela, zawałił się balkon. Wypadek wydarzył się w czasie błogosławieństwa, gdy na balkonie drugiego piętra stała młoda para i weselni goście. Wszyscy spadli na niżej położony balkon i piętra, poczem runęli na bruk.

Na miejscu zginął Hil Tenebaum, krewny nowożeńca, sam nowożeńiec Icaek Tenenbaum i jego świeżo zaślubio-

na żona Sala, jej matka Marja Winter, Anna Bakciór, Hil Bakciór, Moszek Freund, oraz Bendermacher i jego sześciolatni syn Szaja są ciężko ranni — Przez tego iżei ranne są jeszcze cztery osoby. Syna i ojca Bendermacherów przewieziono do szpitala w stanie beznadziejnym.

Przez całą noc i dzień następny w podwórzu, na którym zdarzył się ten wypadek, gromadziły się liczne rzesze podnieconych Żydów.

Posiedzenie Zarządu Miejskiego. W piątek, dnia 5 kwietnia r. b. odbyło się zebranie zarządu miejskiego w ratuszu przy Placu Dąbrowskiego nr. 1, pod przewodnictwem prezydenta B. Futymy. Na posiedzeniu tem poruszono sprawę rzeźni miejskiej, oraz bekoniarni i kurzalni, otworzonej przy rzeźni miejskiej, którą to wydzierżawili zagraniczni żydzi. Wobec niestawienia się dzierżawców nie konkretnego nie załatwiono. Sprawa ta powtórnie będzie rozpatrywana na najbliższym posiedzeniu zarządu miejskiego.

Krwawa bójka. W dniu wczorajszym Hergizel Zenon i Gurazda Jan, zam. ulica Pułaskiego 10, będąc w stanie pijanym, wszczęli awanturę przy Pl. Dąbrowskiego. Krwawej bójce policja położyła kres, aresztując obydwoh pijanych.

Z żydowskiej kłki. Stajn Froim, z zawodu przemysłowiec, zam. ul. Poprzeczna nr. 25, został pociągnięty do odpowiedzialności karnej za prowadzenie przemysłu bez patentu.

Wajnberg Henoch, ul. Zamkowa 16 został pociągnięty do odpowiedzialności karnej za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych.

Zwróć coś znalazł! W roku ubiegłym w listopadzie na zosie Łódź—Pabjanice niejaka Helena Lenartowicz, zam. w Pabjanicach, ul. Tuszyńska 41, znalazła torebkę damską z zawartością 140 zł, którą sobie przywłaszczyła. Po dłuższym śledztwie policja ustaliła nazwisko znalazczynie i pociągnęła ją do odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie. Sprawa została skierowana do sądu grodzkiego w Pabjanicach.

Systematyczna kradzież. Janiszewska

Weronika, będąc od dłuższego czasu w obowiązu u niejakiej Zalcówny, ul. Pułaskiego 5, dokonywała systematycznej kradzieży różnych rzeczy. W dniu wczorajszym skradła większą ilość garderoby damskiej i 50 zł gotówki. Niesumienne służącą zatrzymano i odano w ręce policji. Po przeprowadzeniu śledztwa oddano ją pod dozór policji z powodu młodego wieku.

Ku uwadze ciekawych. Od kilku dni na ulicach naszego miasta mieszkańcy pozabawieni są wieczorami światła na ulicach. Od dłuższego czasu na ul. Pięknej latarnie się nie pali. Poza tem wszystkie światła zapalone są w całym mieście zapóźno, a zatem mieszkańcy z bocznych ulic, które nie są zabrukowane, brną wieczorami w błocie.

Kronika Zgierza

Ruch narodowy. W środę, dnia 3 bm. w lokalu własnym przy ul. Piłsudskiego nr. 28 odbyło się zebranie Młodych Stronictwa Narodowego. Na zebraniu przemawiał prelegent z Łodzi. Po wygłoszonym referacie wywiązała się ożywiona dyskusja. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Hymnu Młodych”.

Choć pracują, to jednak im nie płacą. w przedziałni zgrzebnej pod nazwą Emilia Hoch i Ska., w której głównym zarządcą jest p. Bot. Pomimo to, że fabryka ta u ruchomią jest na dwie zmiany, co dowodzi że właścicielom fabryki powodzi się dobrze, to jednak zatrudnieni robotnicy od kilku tygodni należności swych za pracodawcę tygodniowo nie otrzymują. — Zarząd fabryki niewypłacalność nie tłumaczy niczem, a za pracodawcę tygodniowo robotnicy otrzymują tylko a konto.

Przedpiata

na miesiąc kwiecień 1935 r. włącznie książkowego dodatku powiększonego, w Poznaniu w ekspedycji z 1.93, w agencjach z 2.20, z odnośnikiem do domu z 2.20, na prowincji na pocztach już z odnośnikiem do domu kwartalnie 1.01, miesięcznie 2.34, pod opaską miesięcznie w Polsce z 5.00, w innych krajach z 5.00. Przy 7-miu wydaniach tygodniowo kosztuje „Orełownik” miesięcznie 2.35 zł bez odnośnika do domu. W razie wypadków spowodowanych sijn wyższą, przeszkód w nakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odszkodowania.

Redaktor naczelny: Bohdan Jarochoński. — Redaktor odpowiedzialny Andrzej Trella z Poznania. — Za wszystkie wiadomości i artykuły z m. Łodzi odpowiada Leon Trella, Łódź, Piotrkowska 91. — Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie p. Antoniego Leśniewicza w Poznaniu. — Niezamówionych rekapitów redakcja nie zwraca. Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt przeczyszczych z datą na dzień następny.

Telefony: 44-81, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i późnym wieczorem tylko 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 15 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 30 gr. na stronie czwartej 50 gr. na stronie drugiej 60 gr. Przed wiadomościami potoczniejszymi 100 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca od poszczególnego wypisku 20% nadwyżki. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nazwówkowych) słowa nazwówkowe (trzy) 15 gr. każde dalsze słowo 10 gr. Ogłoszenia do bieżącego wydania przyjmujemy do godziny 10.15, a do wydania niedzielnych i świątecznych do godz. 10.15 rano. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Wydawnictwo Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu, św. Marcin 10. P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Nowiny

Roześmiane oczy

Filmowe

„Cały świat kocha kochanka“

Ogólnie szanowaną rzeczą jest, że wszyscy lotnicy są przesądni. Każdy z nich posiada, szczególnie w czasie podniebnych podróży, jakiś przedmiot, t. zw. maskotkę, mający chronić go przed wszelkimi niebezpieczeństwami, czyhającym ze wszystkich stron.

Najsławniejszą maskotką, ale żywą, uobóstwianą przez wszystkich amerykańskich lotników jest genialna aktorka, rozkoszne dziewczętko o roześmianych, figlarnych, a tak pociągających oczach, Shirley Temple. To najmłodsza władczyni ekranu, po ogromnych sukcesach w świecie filmu, odniosła jeszcze jeden, nowy, przepiękny sukces. Zdobyła miłość i wiarę ludzi przestworzy, których codzienna praca wystawia na ciągłe niebezpieczeństwa.

W filmie-arcydziele produkcji Foxa p. t. „Roześmiane oczy“, jest Shirley maskotką lotniczą. Jej dziecięca słodycz, niebawalny urok, ruchliwa twarzyczka wyrażająca w prosty, pozbawiony wszelkiej sztuczności sposób najgłębsze uczucia, jej harmonijna, pełna powabu sylwetka, podbiły serca publiczności kinowej.

W filmie tym przechodzi Shirley najrozmaitsze koleje. Przeżywa najcięższe chwile. Lecz Shirley jest pogodnym, dobrym dzieckiem, z którego oblicza nie schodzi ani na chwilę pogoda, mająca swe źródło w jej szlachetnym wszystkim wokół kochającym serduszkach. Słodycz jej charakteru uwidacznia się w jej wielkich, pięknych oczach. Oczy te dominują nad całym filmem. Zachwycają współgrających ja aktorów, napawają widza z przed ekranu najgłębszą rozkoszą zachwytu.

Zdawaloby się, że film, w którym występują artyści w wieku poniżej lat 10-ciu powinien nosić charakter filmu dziecięcego. Tak jednak nie jest. Mała wiekiem, ale wielka swoim genialnym talentem 6-cioletnia Shirley Temple, stworzyła nową, nawet w po-

Angielskie przysłowie mówi: „All the world loves a lover“, czyli „Cały świat kocha kochanka“. Powiedzenie to, tak napozór nieliczące z chłodem i purytanizmem Anglików, kryje w sobie zreżymowaną podpatrzoną prawdę. Rzeczywiście, cały świat kocha czło-

nie, że każdej wpatrzonej w ekran dziewczynie wydaje się, iż to do niej właśnie skierowane są te płomienne przysięgi i namiętne westchnienia, że to na jej właśnie ustach wymierzony królewicz składa gorący pocałunek.

Amant, bożyszcze tłumu. Na sam dźwięk jego nazwiska milionom dziewcząt na całym świecie serce żywiej zaczyna bić, a oczy przesłania mgła rozmarzenia. Jest nie tylko piękny, tak piękny, jak żaden inny, ale umie kochać, i to jest najważniejsze. W każdym filmie kocha inaczej: raz, jak rycerz, raz jak apasz, raz jak poeta, raz jak gangster; inaczej kocha prostą dziewczynę, inaczej księżnę w jedwabiach, lecz zawsze pięknie i romantycznie.

Ta sama nowoczesna panna, która wraz z narzeczonym jeździ samochodem, samolotem, która pracuje i zarabia, jeździ na nartach, i o zgrozo — płaci za siebie w kawiarni — ta sama panna marzy wieczorami w ciszy swego ultra-nowocześnie urządzonego pokoiku o modernistycznie malowanych ścianach, aby pokoił zamienił się w komnatę w średniowiecznej wieży, i aby pod jej balkonem rozległa się serenada, śpiewana przez zakochanego młodzieńca.

Jean Harlow i William Powell

Trudno sobie wyobrazić lepszego partnera dla Jean Harlow, jak tego spokojnego dżentelmena. Jej wybuchowy temperament i jego niezmacony spokój muszą przecież powodować pierwszorzędne efekty komiczne. Dwie te gwiazdy występują obecnie po raz pierwszy razem w filmie M. G. M. p. t. „Reckless“. Słowo to nie da się dosłownie przetłumaczyć, ale w odniesieniu do Jean Harlow oznacza ono istotę bez skrupułów.

„Vanessa“ — jej historia miłosna

Jest wielu na świecie krytyków, twierdzących, że Helen Hayes to największa dzisiaj aktorka dramatyczna. I trzeba im przyznać, że nie bardzo odbiegają od prawdy. Dowodem tego jest najnowszy film p. t. „Vanessa“, w którym ta wielka aktorka gra główną rolę.

Wiadomości z „Foxy“

Will Rogers, jeden z najinteligentniejszych artystów filmowych, a zarazem świetny autor i dziennikarz, ukończył ostatnio film „Life begins at 40“ („Życie zaczyna się po czterdziestce“). Will Rogers cieszy się olbrzymią popularnością w Ameryce i na Zachodzie Europy. Kiedy wielki dziennik nowojorski „New York Herald“ rozpiął w początkach stycznia ankietę p. t. „Kto jest najpopularniejszym aktorem Ameryki?“, Will Rogers uplasował się na zaszczytnym trzecim miejscu za Shirley Temple i Janet Gaynor.

Janet Gaynor i Werner Baxter, wymarzona para kochanków ekranu, zachwyca polską publiczność w pierwszym swym filmie „Jeszcze raz wiosna“, produkcji Foxa.

Edmund Lowe i Victor McLaglen, którzy takie sukcesy odnieśli w filmach „Świat w płomieniach“, „Rycerze miłości“ i „Faworyta maharadży“, występują znowu razem we filmie „Przyjęcie dla mordercy“.

Dwie Joany.

Fotografowi udało się uchwycić na płytę twarz Joany Crawford i jej odbicie w lustrze. W obu pełno jest słodyczy, uroku, zamyślenia...

równaniu z największymi gwiazdami ekranu, potężną kreacją w najnowszym filmie Foxa p. t. „Roześmiane oczy“. Mała sylwetka dziecka, o precyzyjnej złocistej główce i roześmianych czarujących oczach urasta w tym nowym potężnym filmie do wielkości postaci, stworzonej na miarę olbrzymią.

Film „Roześmiane oczy“ to nie film dziecka, to film wielki, przepojony potężnymi zagadnieniami życia, którego złocistą stroną jest jego bohaterka mała, zawsze nowa, zawsze inna dziewczynka o figlarnych oczach — Shirley Temple. Gdyby nie jej wzrost, jej dziecięce lata, słodycz i niewinność dziecka, zdawaloby się nam patrzącym na jej grę, że to kreacja stworzona przez dorosłą, słynną i rutynowaną aktorkę ekranu.

Oczy Shirley mówią więcej, aniżeli tysiące najkwiecistych słów.

wieka, który wokół siebie rozsiewa miłość, jeśli nawet miłość ta nie jest skierowana specjalnie ku jednostce zainteresowanej.

Wspomniane przysłowie powstało jeszcze wtedy, gdy nikomu nie śniło się nawet o kinie i „gwiazdorch“ filmowych. Jednak ukryta w niem prawda wyszła na jaw przedewszystkiem teraz, kiedy zewsząd słyszymy o nieprawdopodobnym powodzeniu artystów filmowych. W aktorach filmowych kochają się kobiety na całym świecie: kobiety młode, stare i podlotki, ładne, brzydkie, bogate i biedne — kobiety, które marzyć nawet nie mogą o poznaniu swego ideału i zamienieniu z nim bodaj kilku słów. Dziewczęta w Szanghaju, Rypinie i Timbaktu marzą o celuloidowym młodzieńcu z Hollywood, który dla nich nie jest tylko cieniem na ekranie, lecz najpiękniejszym królewiczem z bajki.

Nie potrzeba dodawać, że największym powodzeniem cieszy się tak zwany przez „speców“ od reklamy kinowej „rasowy amant“. Aktor, który umie kochać tak pięk-

Malutka gwiazda pierwszej wielkości.

Wytwórnia Fox zawarła z Shirley Temple długoletni kontrakt. Obecnie malutka aktorka nagrywa obraz „Maly pulkownik“, mając za partnera słynnego Lionela Barrymore. Ostatnia część tego filmu będzie wykonana systemem kolorowym „Technicolor“.

Roześmiane oczy.

Oto tytuł nowego filmu Foxa, w którym główną rolę gra rozkoszna Shirley Temple.

Ala w krainie czarów

Z tej znakomitej powieści dla młodzieży zrobiono ostatnio film fantastyczny. Oto niesamowita trójka przy uczcie: kapelusznik, susel i zając. Na prawo siedzi bohaterka obrazu Ala. Film ten idzie obecnie na ekranach Polski.